

Itämeren alue jatkossakin tärkeä Suomen viennille

Reijo Heiskanen

Itämeren maita suitsutettiin kymmenisen vuotta sitten todellisena talouden dynamona. Mitä pohjoisemmaksi Itämeren rantoja edettiin, sitä paremmalta näytti. Saksa oli tuolloin vielä ongelmatapauksen kirjoissa. Sittenmin Itämeren alueen maiden kasvuväät ovat olleet aika lailla levällään. Finanssikriisin jälkeen tarinoita on yhtä monta kuin maitakin.

Itämeren maiden niputtaminen yhteen joukkoon voi nykytilanteessa tuntua keinotekoiselta. Venäjää lukuun ottamatta maat kuuluvat EU:iin ja yhä useampi myös euroalueeseen. Nämä ovat monesti luontevampi tarkasteluyhteys. Alueen taloudellista merkitystä Suomelle ei silti voi kiistää. Suomen viennistä euromaihin menee 31 %, mutta Itämeren rantamaihin peräti 40 %. Itämeren maiden talouskehitys on mitä suurimmissa määrin myös meidän suomalaisten asia.

Finanssikriisin jälkeen Itämeren alueen maat voi jakaa BKT:n kehityksen perusteella karkeasti kahteen ryhmään. Paremmassa puoliskossa ovat Puolan ja Venäjän ohella Ruotsi ja Saksa. Nämä kaikki ovat pystyneet kasvattamaan kansantuotettaan vuoden 2007 jälkeen. Heikompaan kastiin kuuluvat Baltian maat, Suomi ja Tanska. Nämä maat ovat hyvin eri latuja päätyneet tilanteeseen, jossa BKT on edelleen edellisen huipun alapuolella.

Viennin perusteella kuvio muuttuu aika lailla. Baltian maat kävivät läpi rajun sisäisen devalvaation, minkä seurauksena niiden tavaraviennin arvo on elpynyt ja noussut selvästi yli vuoden 2007 tason. Ainoastaan Ruotsi ja Suomi jäävät alle finanssikriisiä edeltäneen tavaraviennin arvon tason. Viennin rakennemuutoksen runtelema Suomi on selvä jumbo, mutta yllättävämpää saattaa olla löytää Ruotsi liki samasta tilanteesta. Ruotsi on saanut osansa rakennemuutoksesta ja ilman finanssikriisin aikaista kruunun heikkenemistä tilanne saattaisi olla vieläkin lähempänä Suomea.

Vuonna 2007 tuskin kukaan olisi uskonut mitä taloudessa on edessä. Suurimmat taloudelliset riskit laukesivat niin Baltiassa kuin Suomessakin. Miten uskaltaa ennakoida tilannetta nyt keskipitkällä aikavälillä, kun geopoliittinen tilannekin on muuttunut merkittävästi?

Taloudellisten tekijöiden näkökulmasta tilanne vaikuttaa Itämeren maiden näkökulmasta kohtuullisen lupaavalta. Saksan, Ruotsin ja Tanskan taloudet ovat useimmilla mittareilla terveessä ja tasapainoisessa kunnossa. Saksan talous on kuitenkin jo varsin lähellä kapasiteettinsa äärirajoja, joten kovin vahvaa kasvua ei keskipitkällä jäniteellä odottaa. Tässä suhteessa Ruotsin ja Tanskan näkymät ovat hieman paremmat. Baltian maat ja Puola ovat hyvissä asemissa. Myös niiden talouden tasapaino on verrattain hyvällä tolalla ja kehittyvinä maina niillä on vielä paljon kiinni kurottavaa verrattuna läntisempiin naapureihinsa. Venäjän keskipitkän ajan kasvuodotukset ovat laskeneet viime aikoina, mutta ne ovat edelleen korkeammat kuin EU-maissa yleensä.

Suomen kannalta Itämeren alueen näkymät ovat myönteiset. Nykyinen vientiosuus on noin viisi prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosituhannen vaihteessa. Itämeren alueen verrattain myönteisten keskipitkän aikavälin näkymien perusteella osuus voi olla kymmenen vuoden jälkeen jälleen nykyistä korkeampi. Viennin vetoa Suomi todella tarvitsee, sillä pudotus viime vuosina on ollut raju. Itämeren alueen kasvusta Suomen elpymisen ei kuitenkaan pitäisi jäädä kiinni.

Reijo Heiskanen
pääekonomisti, OP-Pohjola-ryhmä

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).